

VRIENDEN

OOSTENDE

MU.ZEE

Nr. 90

bpost
PB-PP
BELGIË(N) - BELGIQUE

CO
DE
BO
BO

↳ Martine Vyvey, Tot elke prijs, 2021, 190 x 210 cm, sculptuur in brons
© Luc Segers

jaargang 23 | Driemaandelijks tijdschrift | april-mei-juni 2022

Identificatienummer: P006345

Afgiftekantoor Oostende 1

Verantw. uitgever: Jacques Mertens, voorzitter | Léon Spilliaertstraat 83 | 8400 Oostende

VRIENDENKRINGEN

Als we het over Vriendenkringen hebben, weten we allemaal min of meer wat we daaronder moeten verstaan. Toch zijn Vriendenkringen niet zo'n eenvoudig verschijnsel. Een aantal individuen zoekt contact met anderen. Het cement voor de binding kan heel verschillend zijn: de woonplaats, het beroep (Vriendenkring Spoorlui, Kempense Steenkolen...), de hobby (postzegelverzamelaars, schaak- en biljartclubs, cinefielen, kunstliefhebbers, wandelaars...), leeftijd (jeugdgroepen, senioren...). Wat men zoekt, zijn sociale contacten met mensen die eenzelfde belangstelling hebben en van gelijkaardige activiteiten houden: een groep mensen met wie ze regelmatig iets leuks kunnen doen. Een groep mensen, verbonden door eenzelfde enthousiasme en bezieling voor voorwerpen, ideeën of activiteiten waarvoor ze belangstelling hebben en waaraan ze verknocht zijn.

Vriendenkringen zijn niet georganiseerd als bedrijven. Wie verantwoordelijkheden neemt binnen zo'n kring, doet dat belangeloos en als vrijwilliger. Ook lid wordt men vrijwillig, omdat men vooral twee aspecten leuk vindt: de ontmoeting met de andere en de belangstelling voor het thema waarrond men samenkomt. Bij ons zijn dat dus in hoofdzaak Oostendenaren die graag genieten van kunst door waarneming of gesprekken (soms discussies) erover. Op die wijze groeit de smaak voor de ontmoeting, de betere kennis en waardering voor wie van de groep deel uitmaakt. Hoewel Mu.ZEE en de 'Vrienden' twee organisaties zijn, die juridisch totaal onafhankelijk zijn, hebben ze met elkaar de beste verstandhouding. Ik heb zelfs de overtuiging dat onze vereniging mede een rol heeft gespeeld bij de duidelijke waardering voor het Oostends karakteristiek kunstpatrimonium, zoals dit duidelijk blijkt uit de grote heropeningstentoonstelling 'Van Coo naar Kunst' van juni 2021.

De twee laatste coronajaren hebben op al onze mooie ambities en initiatieven een zware domper gelegd. Aan ons om te bewijzen dat de 'Vrienden' vrienden zijn en de mooie bestaande banden door lichamelijk en mentaal onheil niet verbroken worden.

➤ Garden Party, juli 2019

Graag wil ik jullie even herinneren aan wat ik zes jaar geleden zei toen ik voorzitter van onze 'Vrienden' werd: *Beste Vrienden van Mu.ZEE, in zijn laatste vergadering heeft de Raad van Bestuur van onze vereniging mij voorgedragen om onze stichter-voorzitter Roland Laridon op te volgen. Vooreerst wil ik mijn collega's bedanken voor het vertrouwen. Ik ben een beetje bevreesd dat zij mijn eventuele kwaliteiten iets te veel naar voren geschoven hebben en schroomvallig zwegen over mijn eventuele gebreken. In die situatie kan ik niets anders doen dan beloven dat ik mijn best zal doen om aan de hoge verwachtingen te beantwoorden en zal proberen in een soort overgangsfase de voorzitter te zijn die zij voor ogen hebben.*

Het is mijn bedoeling mijn balans van de afgelopen zes jaar bij de 'Vrienden' – zoals ik het aanvoel en zie - op te maken tegen de volgende Algemene Vergadering en die aan u voor te stellen. Maar dat is tekst voor het volgende nummer.

Jacques Mertens
voorzitter

OVERZICHT ACTIVITEITEN APRIL - JUNI 2022

Zaterdag 9 april 2022, 14 uur

Lezing door Doris Klausing in de Forumzaal van de bibliotheek Kris Lambert
(meer info p. 7)

Zaterdag 23 april 2022, 15 uur

Ensorherdenking in het Duinenkerkje in Mariakerke, met bloemenhulde om 16 uur
(meer info p. 10)

Zaterdag 21 mei 2022, 10.15 uur

Algemene Ledenvergadering in het auditorium van Mu.ZEE
(meer info p. 3)

Vrijdag 8 juli 2022, 18 uur

Geleid bezoek aan de expo 'Antony' in de Venetiaanse Gaanderijen
Aansluitend vanaf 19 uur: Garden Party
(meer info p. 7)

Voor info over mu-zee-um: zie www.mu-zee-um.be/aanbod

» [Algemene ledenvergadering 2021](#)

21 MEI: ALGEMENE VERGADERING VRIENDEN MU.ZEE

De Raad van Bestuur nodigt u graag uit voor de Algemene Vergadering op **zaterdag 21 mei 2022** om **10.15** uur in Mu.ZEE, auditorium, derde verdieping.

Het programma

- **Verwelkoming**
door Martine Meire, directeur Vrije Tijd van de stad Oostende
- **Werkingsverslag 2021**
door Johan Van Roose, secretaris
- **Financieel verslag 2021**
door Joël Nieuwenhuysse, penningmeester
Oproep Commissarissen voor kwijting van de bestuursleden
- **Verkiezing bestuursleden**
- **Toespraak** door uittredend voorzitter Jacques Mertens
- **Toespraak** door de nieuwe voorzitter
- **Slotwoord** door Bart Plasschaert, schepen van Cultuur en Vrije Tijd

Muzikale omlijsting: meer info krijgt u in de persoonlijke uitnodiging.

Nadien wordt er een glaasje aangeboden door het bestuur, op verdieping 2A in Mu.ZEE.

Via de post ontvangt u begin mei een persoonlijke uitnodiging met meer details, o.a. over de maaltijd in Chalet Minigolf na de algemene ledenvergadering.

Onze statuten vermelden het volgende over de bestuurders:

HOOFDSTUK IV- Bestuur

Art. 11. De raad van bestuur bestaat uit minimum drie leden en telt maximaal 12 leden. Leden kunnen zich pas verkiesbaar stellen als lid van de raad van bestuur na drie jaar lidmaatschap van de vereniging.

Het mandaat van de leden van de raad van bestuur vervalt door ontslag, afzetting of overlijden.

De volgende personen of groepen kunnen door hun beroep of functie niet in aanmerking komen als lid van de raad van bestuur: galerijhouders, beroepskunstkritici en -kunstjournalisten, beeldende kunstenaars, personen die een politiek ambt bekleeden (met uitzondering van de schepen van cultuur).

De leden van de raad van bestuur worden door de algemene vergadering, bij meerderheid van stemmen van de aanwezige leden, aangesteld voor een termijn van zes jaar. Om de drie jaar wordt de helft van de leden van de raad van bestuur vernieuwd. Uittredende leden zijn herkiesbaar.

Er zijn drie functies verkiesbaar: redactiesecretaris, websitebeheerder en reisleider. Kandidaten voor een van de functies van lid van de Raad van Bestuur moeten hun gemotiveerde kandidatuur indienen bij de voorzitter voor 15 mei 2022 via jacques.mertens@gmail.com.

» [Van links naar rechts: Jacques Mertens, voorzitter; Martine Meire, ondervoorzitter; Johan Van Roose, secretaris en Joël Nieuwenhuysse, penningmeester](#)

» [Het bestuur van de Vrienden van Mu.ZEE in 2021](#)

MARTINE VYVEY: 'TOT ELKE PRIJS' – VISSERSOPSTAND 1887

Toen Doris Klausning in 2017 haar boek 'Tot elke prijs' uitbracht over de Vissersopstand in Oostende op 24 augustus 1887, dachten zij en haar man Giedo Vanhoecke daarbij meteen aan een monument als eerbetoon aan de vijf vissers die bij deze opstand gedood werden door de burgerwacht en de gendarmes. Op 24 augustus 2018 was er op de plaats vanwaar er op de vissers geschoten werd, al een herdenking met bloemenhulde.

De reden voor de Vissersopstand waren de uiterst armoedige omstandigheden waarin de vissers leefden en de broodroof door de dumpingprijzen waarmee Engelse en Franse vissers hun waar aan wal brachten in Oostende.

De opdracht voor het herdenkingsmonument werd toegewezen aan ons Vriendenlid, de Oostendse beeldhouwster Martine Vyvey. Zij was volledig vrij in de keuze van haar ontwerp en de uitwerking ervan. Haar inspiratie voor haar bronzen beeld vond ze in een houtsnede, verschenen in 'Le Globe Illustré' op 18 september 1887 en opgenomen in het boek van Doris Klausning. Op de houtsnede staat een visser afgebeeld in een bootje, de armen in machteloze overgave geheven tegenover het geweld van de beschieting.

De dans, de beweging zijn kenmerkend voor het werk van Martine Vyvey. De figuur op de houtsnede, in combinatie met de afbeelding van een balletdanser die opspringt met geheven armen, werkte Martine Vyvey uit tot de schets van een achterovervallende visser, de borst vooruit, de armen machteloos en vol overgave gespreid.

In november 2019 begon ze met de uitwerking van haar schets in cortenstaal, met als eerste stukken de romp en de borst. Daarna smeedde ze de armen en laste ze op de romp, en vervolgens hetzelfde met de twee benen. Ze besliste om het beeld ondersteboven te plaatsen, met de benen omhoog en de armen onderaan gespreid. Eind november 2019 presenteerde ze haar cortenstalen ontwerpmaquette aan schepen van Vrije Tijd Bart Plassaert en daarna aan Doris Klausning en Giedo Vanhoecke. Na enkele aanpassingen, met onder meer openingen in de borstkas om kogelgaten te suggereren en de weglating van een overbodig stuk aan de rug, bracht Martine Vyvey nog enkele verstevigingen aan voor een vergrote uitvoering, met name aan borstkas en benen. Het oorspronkelijke ontwerp werd zesmaal uitvergroet, toen de locatie aan de Churchillkaai bekend was, bij de sluis tegenover de IJslandvaarder Amandine.

Bronsatelier Zottegem maakte de uitvoering in brons via een siliconenmal en een wasmodel. De firma Moker plaatste op de locatie drie standers in duplex-rvs, een roestvrij staal dat erosiebestendig is, heel belangrijk aan de kust. Ook zijn de standers bestand tegen een windkracht van 200 km/uur.

De inhuldiging van het beeld

Op vrijdag 17 december 2021 was het zover. Onder ruime belangstelling werd het beeld ingehuldigd door burgemeester Bart Tommelein, met daarna een toespraak door initiatiefneemster Doris Klausning die de ontstaansredenen voor het herdenkingsmonument

duide. Martine Vyvey lichtte vervolgens haar visie en de uitbeelding van haar kunstwerk toe en overhandigde schepen Bart Plasschaert een kleine bronzen versie van het beeld, voor plaatsing in het stadhuis.

Bij de inhuldiging waren ook Yvette Vanderwal en haar dochter Cathérine Lagast aanwezig. Yvette Vanderwal is de achterkleindochter van Johannes Verhulst, een van de gedode vissers die is afgebeeld in het werk 'De gendarmes' van James Ensor.

✎ Flor Broes (firma Moker) en Martine Vyvey na de plaatsing van het beeld

Zelf is Martine Vyvey heel tevreden over de locatie. Van alle kanten is het beeld goed zichtbaar en toegankelijk. Vanuit het treinstation en het busstation zijn er veel passanten, zodat het beeld meteen opvalt bij wie in Oostende aankomt. Een bordje met duiding en toelichting staat links achter het beeld.

Femke Simonis

De keuze van... Mia Moreaux

LIBERATION OF THE SPIRIT

Welke sculptuur kan ik beter belichten dan mijn eigen werk?

Zoals heel vaak gebeurt, ben ik ermee gestart een sculptuur in albast te kappen. Dit werk was direct intrigerend en ik begon nieuwe ideeën uit te werken met de albastsculptuur als basis, tot op een bepaald ogenblik de sterkte van dit werk ten volle tot zijn recht kwam.

'Liberation of the Spirit' heb ik dan eerst gemaakt in brons op 63 cm, om het beeld dan later te vergroten tot een hoogte van 2 m.

Wat wil ik ermee uitdrukken? Exact wat je voelt wanneer je een kunstwerk concipieert. Wanneer je geest vrij is, dus geen beperking heeft van wat dan ook, kun je vrij ademen, je vleugels uitslaan, verder gaan dan je denkt dat de grenzen van je mogelijkheden reiken.

Je voelt elke vezel van je lijf vibreren. Je vergeet tijd en plaats. Je verplaatst je eigen kennis en kunde. Een heilig moment van creatie.

Hij staat er zo elegant, zijn hoofd wat ingetogen maar wat een big smile. Ook in mijn beeldentuin staat hij te glunderen. Elke morgen begroet hij mij met een glimlach tot achter zijn oren. Wat een goed gevoel!

Toen de organisatie van de wijk De Meiboom besliste om dit werk aan te schaffen en het beeld te plaatsen op de vernieuwde Manitobalaan, zag ik dit als een erkenning van mijn werk als kunstenaar.

De 'Liberation of the Spirit' straalt je toe wanneer je de straat ingaat, maar ook wanneer je vanuit het Bosje komt, de bomerrij zich plots opent en hij je vriendelijk lachend een goeie dag zegt.

Hier woonde... Charles Drybergh

CORRECTIES EN AANVULLINGEN BIJ HIER WOONDE... CHARLES DRYBERGH (PRO LUCE NR. 89, P. 9)

Charles Drybergh blijkt niet direct naast het atheneum in de Spilliaertstraat gewoond te hebben, zoals ik opmaakte uit de beschrijving van Willy Rosseel, maar op nummer 6.

André Verburgh, de erfgenaam van Charles Drybergh, heeft in eigen beheer een monografie over de kunstenaar gepubliceerd: 'Charles Drybergh 1932-1990', met een levensbeschrijving in het Nederlands en het Frans en met afbeeldingen van zijn werken. Deze publicatie is voor € 28 verkrijgbaar bij de boekhandels Corman en De Witte Zee, of bij de auteur zelf: agverburgh49@gmail.com

↳ Schoenenwinkel ca. 1910
© archief De Plate

De cineast en documentairemaker Henri Storck (1907-1999) is geboren en getogen in Oostende. Zijn ouders hadden een schoenenwinkel in de toenmalige Weststraat 32, nu de Adolf Buylstraat. Op een oude foto uit de periode rond 1910 staan voor de deur van de winkel zijn beide ouders, de schoenmaker Armand Storck en zijn vrouw Marie Jeanne Hertoge, met voor hen hun zoon Henri rechts en links van hem zijn oudste zus Simone. De twee jongsten moesten nog geboren worden: Marie

Louise (°1912) en Jeanne (°1914). De naam Hertog(e) wordt op twee manieren geschreven: Hertog op de winkelruit, Hertoge op het uithangbord aan het balkon op de eerste verdieping.

Henri Storck groeide in Oostende op in de omgeving van Ensor, Spilliaert, Permeke en Labisse. De zus van zijn moeder, zijn tante Blanche Hertoge, was in diezelfde Weststraat 36 eigenares van de Galerie Studio waar de jonge Henri de Oostendse schilders leerde kennen (zie ook Pro Luce nr. 79, p. 4).

In de late jaren twintig raakt Henri Storck geboeid door de film en richt samen met vrienden en andere enthousiastelingen een filmclub op in Oostende waar hij onder meer films vertoonde van de Rus Sergej Eisenstein, bekend van zijn klassieker 'Pantserkruiser Potjomkin', over een volksopstand in Odessa. Ook wist hij de Franse regisseur René Clair te strikken voor een bezoek aan Oostende.

Vanaf de jaren dertig gaat Henri Storck zelf aan de slag als cineast. Met een mobiele, lichte Duitse camera draaide hij poëtische, surrealistische kortfilms die zouden uitgroeien tot klassiekers, zoals 'Beelden van Oostende' en 'Strandidylle'. Voor zijn documentaires 'Reddingsdienst aan de Belgische kust' en 'Oostende, Koningin der Badsteden' ontwikkelde hij de negatieven in een zelf ingericht laboratorium. Hij beschouwt de camera niet als een stomme getuige, maar "als een werktuig dat de kunstenaar de mogelijkheid biedt vorm te geven aan een nieuwe werkelijkheid van hetgeen hij waarneemt".

1933 is een succesjaar in de carrière van Henri Storck. De Franse regisseur Jean Vigo vraagt hem als assistent voor zijn film 'Zéro de conduite', wat hem naar Parijs brengt. In datzelfde jaar maakt hij samen met de Nederlandse cineast Joris Ivens 'Ellende in de Borinage', een film die uitgroeit tot een mythe. Het is een gepassioneerd verslag van de erbarmelijke levensomstandigheden in de Belgische mijnstreek in de crisisjaren na 1929.

De Duitse bezetting bemoeilijkt zijn werk als cineast en documentairemaker. Omdat hij koste wat het kost wil blijven filmen, gaat hij aan het werk voor de Duitse filmdistributeur Tobis

Brussel en maakt hij in opdracht van de Nationale Landbouw- en Voedingscorporatie tussen 1942 en 1944 'Boerensymfonie', een poëtische documentaire in vijf delen: Lente, Zomer, Herfst, Winter en Boerenbruiloft.

Na de Tweede Wereldoorlog maakt Henri Storck enkele kunstfilms over Paul Delvaux, Félix Labisse en Pieter-Paul Rubens. Hij krijgt opdrachten van de BRT en de RTB. In 1953 maakt hij een schrijversportret van Herman Teirlinck en in 1954, op basis van een tekst van Karel Jonckheere, de documentaire 'De Poorten van de Natie'. Ook voor de documentaire 'Carnaval van Oostende' uit 1971 levert Karel Jonckheere de tekst.

In 1988 wordt het Fonds Henri Storck opgericht. De vzw beheert de films en het archief van de cineast. Daarnaast gaat de aandacht naar films van Belgische avant-gardisten en documentairemakers, onder wie ook de schilder Pierre Alechinsky, met zijn 'Japanse kalligrafie', een 16-mmfilm uit 1956.

De dienst Cultuur integreerde in de zomertentoonstellingen onder meer 'Images d'Ostende'. De Stad heeft gedurende tien jaar het gebruiksrecht op de films door een overeenkomst met het Fonds Henri Storck

↳ Gevel schoenenwinkel Adolf Buylstraat 32
© Valère Prinzie

In Oostende zijn tijdens de eerste edities van het Filmfestival Oostende (FFO) meermaals films van Henri Storck vertoond. In het kielzog van FFO is Cinema Storck opgericht, met een kunstzinnig filmaanbod in Kinopolis.

Femke Simonis

'TOT ELKE PRIJS' DOOR DORIS KLAUSING EN GIEDO VANHOECKE

James Ensor, *De Gendarmes*, 1892, olieverf op paneel, 45x55 cm, collectie stad Oostende

We nodigen onze leden graag uit voor deze interessante lezing op **zaterdag 9 april om 14.00 uur** in de **Forumzaal van de Bibliotheek**.

In de voorstelling 'Tot Elke Prijs' geeft ons lid Doris Klausing duiding bij de oorzaken en de omvang van de Vissersopstand van 24 augustus 1887, met een presentatie en erfgoedliederen.

Ook de armoede in het visserskwartier en de inzet van Paster Pype komen aan bod.

De lezing projecteert de aanwezigen naar een bewogen periode uit onze visserijgeschiedenis en geeft een kijk op Oostende tijdens de belle époque, toen de sociale kloof tussen arm en rijk heel groot was. Een correct historisch beeld over die twee werelden waar kruisbestuiving onmogelijk was, werd door James Ensor en Léon Spilliaert vereeuwigd. Het pas ingehuldigde beeld van kunstenares Martine Vyvey geeft aan dat de Vissersopstand de Oostendenaar nog steeds beroert en nooit vergeten mag worden.

Zang: Giedo Vanhoecke

Lezing: Doris Klausing

Toegang gratis voor leden, Niet-leden betalen 5 euro

OOSTENDE DOOR DE LENS VAN DE GEBROEDERS ANTONY

Maurice Antony is ongetwijfeld de beroemdste Oostendse fotograaf. Met zijn foto's bracht hij een artistieke verslaggeving van de bewogen periode van de Eerste Wereldoorlog en de daaropvolgende jaren van het Oostendse interbellum. Fotoreportages van Maurice en zijn jongere broer Robert verschenen niet alleen in lokale weekbladen, maar ook in nationale tijdschriften en zelfs in Noord-Franse bladen.

Robert Antony, © broer Maurice Antony, 5 september 1951

Na de oorlog verhuisde het gezin Maurice Antony naar de Euphrosine Beernaertstraat nr. 18 in Oostende. De stad aan zee en het opkomende kusttoerisme boden interessante mogelijkheden voor de fotograaf. Naast de vele foto-opdrachten die hij beroepsmatig aangeboden kreeg, lag zijn grootste passie ongetwijfeld in zijn artistieke fotografische kroniek van zowel het volkse als het mondaine Oostende tijdens het interbellum. Hij fotografeerde de bedrijvigheid in de haven, de visserij, de scheepsbouw en andere commerciële activiteiten. Ook de uitgaansbuurt en de vele artiesten en bezoekers aan het Kursaal van Oostende waren voor de fotograaf geliefkoosde onderwerpen.

Daarnaast leverde de persoonlijke vriendschap van Maurice met kunstschilder James Ensor een uitzonderlijke kunsthistorische schat aan foto's op van de meester in zijn dagelijkse omgeving. Tot zijn vriendenkring behoorden ook verscheidene andere Oostendse kunstenaars die hij uiteraard vereeuwigde op de

fotografische plaat: Léon Spilliaert, Emile Bulcke, Jan De Clerck en Constant Permeke.

De tentoonstelling brengt een overzicht van het Oostendse oeuvre van Maurice Antony, met uitgebreide aandacht voor de zee en het strand, het Kursaal en de hotels, de visserij, de haven, kunstenaars en verenigingsleven. We gaan ook na hoe hedendaagse Belgische topfotografen naar het oeuvre van Maurice Antony kijken.

De tentoonstelling loopt van 11 juni tot 6 november 2022 en is dagelijks toegankelijk van 14.00 tot 18.00 uur, op zondag ook van 10.00 tot 12.00 uur. De toegangsprijs bedraagt 5,00 euro ; leden van Vrienden Mu.ZEE betalen 2,50 euro.

Maurice Antony, James Ensor met acteurs van een toneelvereniging op het balkon van het Kursaal, 1933

Het Stadsbestuur en de dienst Cultuur nodigen de Vrienden uit voor een nocturnebezoek aan de expo op donderdag 8 juli om 18.00 uur. Aansluitend genieten we van een glaasje tijdens de Garden Party.

Inschrijven is verplicht: stuur een mail naar meire.martine@gmail.com of bel naar de dienst Cultuur op 059/25 88 20 tussen 9 en 12 uur.

Martine Meire
ondervoorzitter

OOSTENDE CULINAIR OP HET MENU

Waar: Stadsmuseum, Langestraat 69, 8400 Oostende

Wanneer: van 5 februari tot 26 september 2022

Openingstijden: 10 tot 12 uur, 13.30 tot 18 uur (gesloten op dinsdag)

Gratis voor de inwoners van Oostende op de eerste zondag van de maand

↳ **Schilderij Emile Bulcke**
(collectie De Plate)

De tentoonstelling 'Oostende culinair op het menu' wordt een retrospectieve van de Oostendse gastronomie, van verleden tot heden. Oostende was immers al vroeg een bakermat van lokale gastronomie.

Aan de hand van eigen archieven van 'De Plate', aangevuld met privéverzamelingen, ondergaat de bezoeker de evolutie van geporseleinde menukaarten tot gerechten op computer: een boeiende ervaring, gespreid over twee eeuwen. De plaatselijke horeca, de hotelschool, de gastronomische weekends, de wedstrijd 'Prosper Montagné', de Oostendse oes-

ters, gulden boeken, transport, plaatselijke verenigingen en zoveel meer komen aan bod.

In de exporuimte van de Bibliotheek Kris Lambert en in de bibliotheek zelf loopt in maart 2022 simultaan een tentoonstelling over 'De negende kunst op het menu'. Het gaat over menukaarten in verband met cartoons en strips. Blikvangers zijn de Gentse cartoons van het AAaRGh (Mario De Koninck) en van Nicolas Sterin (Dieppe, F). Deze expo is gratis te bezoeken tijdens de openingstijden van de bib.

↳ **9de Kunst: bord AAaRGh**
(cartoonist Mario Dekoninck, Gent)

Leden-kunstenaars stellen tentoon

FRED MAËS

Muurschildering in de kapel van de St. Jozefkerk Oostende, februari 2022

Afmetingen: 1200 cm x 400 cm

Wij gedenken

Op 28 november 2021 is ons voormalige Vriendenlid **Michel Dedrie** op 85-jarige leeftijd overleden. Vanaf 1997 was hij als stadsgids actief bij Gidsenkring Lange Nelle, tot hij een paar jaar geleden te kampen kreeg met gezondheidsproblemen.

© Valère Prinzie

ARNE QUINZE (°1971, GENT), 'ROCK STRANGERS', BEAUFORT 2012

Staal, variabele afmetingen, 1100 tot 2000 cm hoog, 11 elementen

Zeedijk ter hoogte van het Zeeheldenplein, Oostende

De mooiste locatie om het kunstwerk te bekijken is vanaf de oostelijke strekdam.

Oostende, een stad als eindbestemming van een spoorlijn. Velen spoelen er aan om nooit meer weg te gaan en dragen bij tot de 'ultieme' samenleving die Oostende wordt. De sculptuur 'Rock Strangers', de eerste metalen installatie van Arne Quinze, incarneert deze ideeën. De oranje kleur staat in schril contrast met de omgeving en onderstreept het

vervreemdende effect die de 'blokken' oproepen. Arne Quinze zegt hierover zelf: "We hebben heel gemakkelijk de grijsheid van onze steden aanvaard, in casu in Oostende op de zeedijk." En ook: "Gedreven door de kracht van de natuur, heb ik de drang om onze steden naar een betere toekomst te leiden." De kunstenaar bekritiseert met zijn sculpturen de sterke veralgemening in de stedenbouw, met overal in het stadscentrum dezelfde winkels. "Dus moeten we met andere middelen een identiteit geven aan onze steden en van onze steden openluchtmusea maken."

Als we alle edities van Beaufort bekijken, merken we dat de meeste kunstwerken figuratief zijn en er weinig lyrisch of geometrisch abstracts te zien is. Kunst roept altijd controverse op, maar 'Rock Strangers' in het bijzonder heeft felle reacties uitgelokt, tot een rechtszaak toe.

Arne Quinze woont en werkt in Sint-Matens-Latem. Hij startte als graffitikunstenaar, maar een officiële opleiding volgde hij niet. Hij werkte zich op tot een internationaal succesvol kunstenaar en is vooral bekend om zijn opvallende, kleurrijke houten kunstinstallaties in het straatbeeld. Op BRAFA (Brussels Art Fair) 2022, van 19 t.e.m. 26 juni, is Arne Quinze eregast. Daarmee is hij de jongste en ook eerste Belgische eregast in de geschiedenis van BRAFA.

*Lieve Malfroot
i.s.m. Femke Simonis*

BELGIË-ARGENTINIË: OVERZEESSE ONTMOETINGEN TUSSEN KUNSTENAARS, 1910-1958

Mu.ZEE 12.2.2022 – 12.6.2022

Meer info: Pro Luce nr. 89, p.12

DE ENSORMASKERS VAN BERT DE RAS

Aquarelliste en portrettiste Bert De Ras werkt al zes jaar in Oostende, eerst een jaar in het Ensorhuis en daarna aan de balie en het onthaal van Mu.ZEE. Onze secretaris Johan Van Roose gaf me de tip om eens een gesprek met haar te hebben over de ontstaansgeschiedenis van de Ensormaskers die zij maakt.

➤ Zelfportret Bert De Ras (aquarel)

Bert De Ras volgde kunsthumaniora en daarna binnenhuisarchitectuur aan HONIM Brussel. Na elf jaar lerares tekenen aan het Sint-Maartensinstituut in Aalst en gastdocente aquarel aan HONIM besloot ze zich voltijds te wijden aan de schilderkunst, en met succes. Er volgden grote persoonlijke exposities en talrijke groepstentoonstellingen.

Ze is gepassioneerd door het zuidere, mediterrane licht. Als buitenschilder, in de traditie van de impressionisten, zoekt ze naar licht-, kleur- en schaduwcontrasten. Later specialiseerde ze zich ook in kleurrijke portretten, vaak op bestelling.

Eenmaal aan het werk in Mu.ZEE verzamelde ze aan de balie de afgescheurde strookjes van de toegangstickets tot de Ensor-Spilliaertvleugel. Dozenvol had ze ervan, toen ze op het idee kwam om met die strookjes maskers te maken als decoratie in de museumshop. Ze maakte omtrekken in dik karton die ze aan beide zijden beplakte met de verzamelde strookjes van de tickets. Voordat Bert De Ras permanent in Mu.ZEE aan de slag ging, had ze een jaar in het Ensorhuis gewerkt en zich er via literatuur en eigen waarneming kunnen verdiepen in het talent

van Ensor en de veelzijdigheid van zijn schildertechniek en stijl. Daarna werd het Ensorhuis gesloten voor verbouwing en integratie in het Ensorbelevingscentrum.

➤ Tien maskers in de shop van het Ensorbelevingscentrum

Stalenboek

Toen het Ensorbelevingscentrum in 2020 openging, was er veel vraag van bezoekers naar maskers. Werknemers van het Ensorhuis herinnerden zich de tweedimensionale maskers van Bert De Ras in de museumshop van Mu.ZEE en contacteerden haar via Johan Van Roose. Ze maakte een stalenboek met 26 voorbeeldmaskers, genaamd 'Maskers geschilderd naar de originele maskers van Ensor'. In de shop van het Ensorbelevingscentrum hangen, hoog aan de wand, tien van haar maskers als decoratieve attractie (zie afbeelding). In het drukke toeristenseizoen is er elke dag wel een bestelling.

Femke Simonis

Het stalenboek is te raadplegen in de shop van het Ensorbelevingscentrum. Contact met Bert De Ras via mail: bertderas@gmail.com

ENSORHERDENKING

➤ Bloemenhulde 20 november 2021 ©Valère Prinzie

De Vrienden van Mu.ZEE worden hartelijk uitgenodigd

voor de Ensorherdenking op zaterdag 23 april 2022 om 15.00 uur in de kerk Onze-Lieve-Vrouw-ter-Duinen in de Dorpstraat in Mariakerke.

De Stad herdenkt jaarlijks de verjaardag van Meester Ensor met een concert en een bloemenhulde op een zaterdag in april. James Sydney Edouard Ensor werd geboren op 13 april 1860 uit een vader met Britse roots, James Frederic Ensor, en een Oostendse moeder, Marie Louise Cathérine Hageman. James heeft nog een zus Mariëtte (Miche), die vaak model stond voor

de werken van haar broer James en aldus vereeuwigd werd in onder meer 'De Oestereetster'.

Dit jaar wordt de Ensorherdenking muzikaal opgeluisterd door het Festival Resonances Ensemble o.l.v Amy Norrington. Amy Norrington is docente cello aan het Lemmensinstituut in Leuven, speelt o.m. in het vermaarde Oxalysensemble en is gastcellist bij de diverse professionele orkesten die ons land rijk is. Ze bracht een gezelschap topmuzikanten mee: Philippe Graffin (viool), Tony Nijs (altviool) en Jean-Claude Vanden Eynden (piano). Op het programma staat werk van de Belgische componisten Eugène-Auguste Ysaÿe, Guillaume Lekeu en Albert Huybrechts, naast werk van de Franse topcomponist Gabriel Fauré.

Om 16.00 uur is er een bloemenhulde bij het graf van James Ensor, waarbij ook de Vrienden van Mu.ZEE de meester eren met een krans.

Martine Meire
ondervoorzitter

VERHALENVERTELLER FREDDY DUFAIT

➤ André Sorel en Freddy Dufait in de Hazegraskapel; op de achtergrond de uitgeefster © Femke Simonis

Ons Vriendenlid Freddy Dufait heeft op 29 januari 2022 zijn boekje 'Kleine Stasj' voorgesteld in de Hazegraskapel. Elk hoofdstuk wordt voorafgegaan door een illustratie van de Oostendse kunstschilder André Sorel.

'Kleine Stasj' vertelt het verhaal van de jongste zoon van een op zee omgekomen Oostendse visser met de bijnaam Moustache, afgekort tot Stasj. Het verhaal brengt je terug naar de tijd dat de schoolmeester (en dat was Freddy Dufait) de week op vrijdagmiddag afrondde met een spannend verhaal, met elke week een nieuwe aflevering waarnaar de leerlingen konden uitkijken.

Het boekje van uitgeverij Ambilicious is te koop voor € 17,95.

De Franse uitgeverij Ateliergalerieéditions heeft over de Oostendse schilder en beeldhouwer Roland Devolder een boek uitgebracht met een overzicht van zijn werken uit de laatste 25 jaar. Het is voor € 40 verkrijgbaar in de Galerie du Rat Mort, Vlaanderenstraat 43, 8400 Oostende.

Wij gedenken

Ereschepen **Emilienne Vercruyssen-Haghebaert** (1932-2022) nam in 1990, kort na haar aantreden als nieuwe schepen voor Cultuur, het initiatief om de 'Vrienden van de Stedelijke Musea' op te richten. Na een voorbereidende vergadering op 13 maart vond op 28 maart 1990 de officiële stichtingsvergadering plaats in het Blauwe Salon van het Ensorhuis. Daar werden de statuten goedgekeurd en werd het bestuur verkozen: Roland Laridon (voorzitter), René Maes (ondervoorzitter), Freddy Dufait (secretaris), Raymond Pison (penningmeester) en Edgard Maesschalck. Leden zonder stemrecht waren Norbert Hostyn (conservator), Willy Bosschem (directeur Kunstacademie) en Robert Vandercruyssen, afdelingschef Cultuur van de stad Oostende.

Erevoorzitter Vercruyssen-Haghebaert heeft de bouwstenen gelegd en de nodige middelen ter beschikking gesteld om de vereniging te kunnen uitbouwen tot een gewaardeerde partner voor de museumwerking. De Vrienden hebben tijdens de legislatuur van de eerste erevoorzitter niet minder van vijf kunstwerken kunnen schenken aan de Stad. Haar grootste verdienste is echter dat meer mensen betrokken werden bij de museumwerking.

➤ © (Foto EFO)

Onze eerste erevoorzitter was begaan met kunst en cultuur, maar zij had vooral een groot hart voor de mensen. Wij bieden familie en vrienden van Emilienne Vercruyssen-Haghebaert onze oprechte deelneming aan.

Martine Meire, ondervoorzitter

➤ Stichting van de 'Vrienden van de Stedelijke Musea Oostende' - 1990; vlnr. zitten Norbert Hostyn, conservator, Emilienne Vercruyssen-Haghebaert, schepen van Cultuur, Robert Vandercruyssen, afdelingschef 5de afdeling; staand: Raymond Pison, René Maes, Freddy Dufait, Roland Laridon en Willy Bosschem

PRO LUCE

Lidmaatschap

Jeugd (tot 22 jaar):	15 euro
Individueel lid:	28 euro
Gezin, samenlevingstarief:	45 euro
Steunend lid:	50 euro
Beschermend lid:	150 euro

Inlichtingen bij de penningmeester Joël Nieuwenhuysse (tel. 059 80 30 61)

Redactieraad

Jacques Mertens (voorzitter), Willy Bosschem, Johan De Vylder, Martine Meire, Valère Prinzie, Femke Simonis (redactiesecretaris).

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdrage.

Logo en emblemata: Willy Bosschem

Druk: Lowyck, Archimedesstraat 53, 8400 Oostende
T 059 33 33 99, info@lowyck.com

Fotoverantwoording: Valère Prinzie

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad van 26 juli 1990 (Nr. 11538) en aangepast in het nr. van 15 juli 1999 (Nr. 10699), gewijzigd in het kader van de wet op de v.z.w.'s op 15 januari 2005, gewijzigd op 21 februari 2009 (Nr.11533), op 22 februari 2014, op 8 augustus 2016 en op 9 november 2016.

Deze vereniging is aangesloten bij de "Federatie van Vrienden der Musea van België" en bij de "Cultuurraad Oostende".

Maatschappelijke zetel: p.a. Jacques Mertens, voorzitter
Léon Spilliaertstraat 83, 8400 Oostende

Secretariaat: Johan Van Roose, Romestraat 11, 8400 Oostende
johan.vanroose@muzee.be of 0497 59 55 76

Penningmeester: Joël Nieuwenhuysse, jnieuwenuysse@telenet.be

Bankrelatie Vrienden Mu.ZEE
p.a. Albatrosstraat 10, 8400 Oostende
IBAN: BE16 0012 0908 3374, BIC: GEBABEBB
Ondernemingsnummer: 0443073531

iedere dag open
van 9.00u tot 23.00u
keuken open tot 23.00u
Hendrik Serruyslaan 18 A
8400 Oostende
Reservaties & info
0496 25 84 88
cultuurcafe@degrotestpost.be

➤ **Martine Vyvey, Tot elke prijs, 2021, 190 x 210 cm, sculptuur in brons**

TOT ELKE PRIJS Vissersopstand 1887

De sculptuur is een monument als eerbetoon aan de vissers en hun families die op 23 en 24 augustus 1887 in opstand kwamen tegen de gevestigde orde omwille van hun armoedige leefomstandigheden die in schril contrast stonden met het mondaine stadsleven uit die periode van de Belle Époque. Ze klaagden de oneerlijke concurrentie en broodroof aan die hen in diepe armoede stortten, met dodelijke slachtoffers tot gevolg.

Het beeld stelt een visser voor die achterover tuimelt, getroffen door het dodelijke geweld van de gendarmerie en de burgerwacht die opdracht hadden gekregen om de opstand 'tot elke prijs' neer te slaan. In het lichaam zijn openingen, als verstilde brandmerken van de kogelgaten die het leven uit hem wegblieden. De sierlijke gestalte danst op het ritme van de getijden de universele dodendans, de danse macabre, grillig als patronen van kellen in het natte zand.

Het monument vormt een tegenbeeld in de publieke ruimte voor het ruitersstandbeeld van Leopold II aan de Drie Gapers, door de sociale geschiedenis van de visserij te suggereren.

(Tekst deels gebaseerd op het monumentenbordje van de dienst Cultuur)

Martine Meire,
ondervoorzitter

Antwerpenstraat 2,
8400 Oostende
Tel. 0484 65 50 14

Alfons Pieterslaan 90-92
8400 Oostende
Tel. 059 70 40 54
Fax 059 70 67 72
a.vanschoote@vanschoote.be